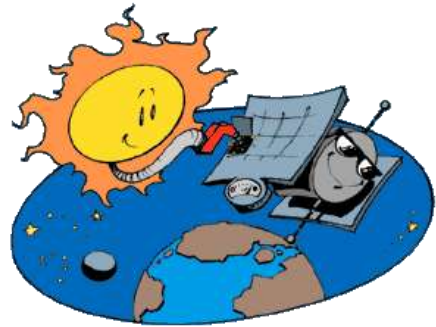


**2019-től
érvényes**



Életvitel és gyakorlat Helyi tanterv 1-4.évfolyamon



Tildy Zoltán

Általános Iskola
és Alapfokú Mű-
vészeti Iskola
Szeghalom

Életvitel és gyakorlat helyi tantervét felülvizsgálta és a szükséges korrekciókat végezte

2019 – 2020. tanévben:

Vassné Szinos Ilona
Árvai Gyöngyike

Cél és feladatrendszer az 1.-4. évfolyamon

- A természetes és mesterséges környezet anyagainak megismerése, anyagvizsgálati tapasztalatok szerzése érzékszervi tapasztalással.
- Összefüggések felismerése az anyagok és a belőlük készült tárgyak között.
- Az anyagfeldolgozás alaplépéseinek alkalmazása.
- Tájékozódás az anyagokhoz kötődő mesterségekről és szakmákról.
- Az emberi alkotással létrehozott terek, esztétikai követelményeinek, a szerkezetnek és a formának a kapcsolata.
- Az épített környezet anyagainak és szerkezeteinek megismerése.
- Becslés, mérés, egymás mellé rendezés, méretazonosság megállapítása.
- Önálló tervezés és kivitelezés az építésben és a tárgyalakításban.
- Tervek, elképzelések rajzi megjelenítése egyéni elképzelés szerint.
- Egyszerű makett elemzése és készítése terv alapján.
- A munkaeszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használata.
- A szárazföldi, vízi és légi közlekedés történetének ismerete.
- A városi, országúti, vasúti, vízi és légi közlekedés szerepének átlátása, eszközeinek bemutatása.
- Kerékpározás forgalomtól elzárt területen, ismerkedés a kerékpáros közlekedés szabályaival. Az utazással kapcsolatos illemszabályok ismerete.
- Az egészséges táplálkozás, öltözködés és napirend elemi ismeretei.
- Egyszerű házimunkák elvégzése.
- Az életkornak megfelelő önkiszolgáló tevékenység végzése.
- Balesetmentes szabadidőtöltés és játék.
- Környezetkímélő és a természetet szerető életmód kialakítása.

A cél- és feladatrendszer megvalósításának órakeretei:

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	1	36	32	+4
2.	1	36	32	+4
3.	1	36	32	+4
4.	1	36	32	+4

1 évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet óra	Témakör időkerete
1.Család, otthon, háztartás	8		8
2. Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	16		16
3. Közlekedés	3	+1	4
4. Közösségi munka, közösségi szerepek	5		5
Szabadon felhasználható		3	3
Évfolyam összesen:	32	36	36

2. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet óra	Témakör időkerete
1.Család, otthon, háztartás	8		8
2. Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	16		16
3. Közlekedés	3	+1	4
4. Közösségi munka, közösségi szerepek	5		5
Szabadon felhasználható		3	3
Évfolyam összesen:	32	36	36

3. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet óra	Témakör időkerete
1.Család, otthon, háztartás	6		6
2. Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés modellezés	16		16
3. Közlekedés	4	+1	5
4. Közösségi munka, közösségi szerepek	6		6
Szabadon felhasználható		3	3
Évfolyam összesen:	32	36	36

4. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet óra	Témakör időkerete
1.Család, otthon, háztartás	6		6
2. Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés modellezés	16		16
3. Közlekedés	4	+1	5
4. Közösségi munka, közösségi szerepek	6		6
Szabadon felhasználható		3	3
Évfolyam összesen:	32	36	36

A tanulók értékelése

- Az életkori sajátosságokat figyelembe véve az értékelés folyamatosan terjedjen ki az egész tanítási órára.
- Ösztönző, fejlesztő jellegéből adódóan nyújtson segítséget a hibajavításhoz, lemaradás esetén a felzárkózáshoz.
- Az értékelési szempontok egyértelműek legyenek, mindig jelenjenek meg a tanulók előtt (pl. 1. osztályban év elején rajzos formában).
- A személyre szóló értékelésben egyebek mellett tükröződjön a képességek (kommunikációs, megismerő-, cselekvőképességek), készségek fejlődése, a személyiségjegyek alakulása (pl. együttműködési képesség).
- Az értékelés személyre szóló legyen, személyiségfejlesztő hatást érzünk el vele; motiváló legyen, biztosítson sikerélményt; az alkotási folyamat (tervezés, kivitelezés, tökéletesítés) folyamatos legyen; tárgyyszerű legyen (pozitívumok kiemelése, rámutatás a hiányosságokra, útmutatás a fejlődéshez).

A tankönyv kiválasztás szempontjai

- ✓ A tankönyvek, mint tanulói segédeszközök járuljanak hozzá a kisiskolások komplex személyiségformálásához.
- ✓ Alkalmasak legyenek az elméleti és a gyakorlati ismeretek egységben történő tanítására.
- ✓ A tankönyvekben található feladatsorok, illusztrációk önálló ismeretszerzésre ösztönözzenek, segítsék elő az elméleti ismeretek megértését, a tanultak rögzítését, gyakorlati alkalmazását. Az ismeretek alkalmazását gyakoroltató, összefoglaló kérdések, illetve a megadott értékelési szempontok önellenőrzésre, önértékelésre sarkallják a tanulókat.
- ✓ A megismerő-, a cselekvő- és a kommunikációs képességek együttes fejlesztésével alapozzák meg a gyermekek „technikai műveltségét”.
- ✓ Gyakorlati tevékenység közben tudatosan fejlesszék a tanulók kez ügyességét, nagy gondot fordítva a finommozgások automatizálására.
- ✓ A gyermekek természetes kíváncsiságára alapozva ismertessék meg őket a természet közeli életmódhoz szükséges ismeretekkel, tevékenységekkel, illetve egy-egy kézműves mesterség alapfogásaival.
- ✓ A feladatok készítsék fel a kisiskolásokat a biztonságos közlekedésre, a kulturált közlekedési magatartásformák elsajátítására, a veszélyhelyzetek felismerésére, egészségük tudatos megóvására és az önellátásra.
- ✓ A tankönyvcsalád felépítése vegye figyelembe a többi tankönyvvel létrehozható kapcsolódási lehetőségeket (környezetismeret, matematika, rajz és vizuális kultúra, magyar irodalom, énekzene, informatika).

Célok és feladatok az 1–2. évfolyamon

- A kulcskompetenciák – különösen a természettudományos-technikai kompetencia – fejlesztésével a gyermek az életkori sajátosságainak megfelelő szinten tapasztalatokat szerezzen az őt közvetlenül körülvevő világról.
- A készségek és képességek alakítása során olyan módszereket sajátítson el, amelyek egyaránt segítik a tájékozódásban, a természeti, társadalmi és technikai környezetbe való beilleszkedésében és az örömmel végzett alkotó munkájában.
- Támogassa az óvodai játékból az iskolai munkába való átmenetét, elősegítse a hatékony és egyre önállóbbá váló tanulását, a mindennapokban nélkülözhetetlen elemi ismeretek befogadását, a kezűgyesség fejlődését szolgáló játékos tevékenységeket, a tanulás és a munka tiszteletét, megszeretését, a tudás, az alapvető értékek, a megőrzendő hagyományok megbecsülését. Egyre fontosabbá válik az önálló, egyéni munkálkodás mellett a csoportmunkában történő, egymást segítő munkavégzés.
- A szociális és állampolgári kompetencia alakítása a közvetlen környezet, a családi életvitel formálásával, a családi és iskolai körben vállalható feladatok, valamint a munkamegosztás lehetőségeinek megismerésével kezdődik.
- Az anyanyelvi kommunikáció készségeinek fejlesztése kiemelt terület a célok, feladatok megvalósítása során.
- A különböző játékok közben szinte észrevétlenül bővül a szókincs, fejlődik a nyelvhasználat.
- A mindennapokban elvégzendő munkák során az anyagok felhasználásához, feldolgozásához, átalakításához szükséges szokások és elemi munkafogások ismeretei a mozgáskoordináció fejlesztését, az eszköz- és szerszámhasználat gyakorlását szolgálják.
- A matematikai kompetencia fejlődését a becslések, mérések, számítások, a síkbeli és térbeli alakzatokkal történő manipuláció, a válogatások és a csoportosítások segítik.
- A kezdetben mintakövetéssel készített, majd az alkotó fantázia által vezérelt önálló munkavégzéssel kialakított munkadarabok hozzájárulnak az esztétikai érzék fejlődéséhez.
- A kézműves foglalkozások, a népművészeti alkotások megismerése révén, az esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztésével a tanulók nyitottá válnak a világ sokféle-sége és nemzeti kulturális örökségünk iránt.
- Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelést szolgálja az egyéni életvitel formálása a táplálkozás, az öltözködés, a higiénia, és a helyes időbeosztás terén.
- Minden évben visszatérő programok a családi, az osztály- és az iskolai rendezvények.
- A kisebb és nagyobb közösségek ünnepei a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek őrzése mellett a kikapcsolódást, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. Mintát adnak az ünnepre való felkészüléshez, az ünnepléshez, az ünneplés utáni teendők végzéséhez.
- A „kezdeményezőképeség és a feladatvégzésre vállalkozás” fejlesztését szolgálja a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival való ismerkedés, a kommunikáció, az egyeztetés, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása, a kockázati tényezők mérlegelése, a munkavégzés egyénileg és csapatban, a tapasztalatok.
- A gyalogos közlekedés alapvető tudnivalóinak, a veszélyhelyzetek és a balesetek megelőzését célzó szabályok megismerése és azok szituációs játékokban való élményszerű alkalmazása megalapozza a biztonságos és önálló közlekedéshez szükséges szokások kialakulását

1. évfolyam

Tematikai egység /fejlesztési cél	Család, otthon, háztartás				Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: élmények, tapasztalatok elmondása; lakhely ismerete; családtagok és rokonok bemutatása; alapvető viselkedési szabályok betartása.				
A tematikai egység céljai	Tapasztalatszerzés a közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezet megismertetése és megismerése során. A környezet- és egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása. A családkép és a családi otthon képének alakítása. A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása. Együttműködési képesség kialakítása a családtagokkal, az iskolatársakkal, felnőttekkel. Szókincsbővítés. Az önismeret fejlesztése.				
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcs. pontok	Taneszközök	
<p><i>Élet a családban</i> Hétköznapi és ünnepek eseményeinek megkülönböztetése. Családtagok bemutatása családrajzzal, síkbábokkal. Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra.</p> <p><i>Biztonságos otthon</i> Házimunkák számbavétele. Munkamegosztás a családban. Otthoni balesetek megelőzése.</p> <p><i>Családi időbeosztás</i> Munkaidő, tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje. Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. Rajzos programajánlat készítése.</p>	<p>Családi ünnepek, ünnepi szokások eljátszása. Otthoni szabadidős programok összeállítása. Rajzos napirend készítése. A házimunkákról, az egészséges és kulturált étkezéssel, az egészséges öltözködésről szóló képes, rajzos feladatok megoldása. Az étkezéssel kapcsolatos házimunkák (bevásárlás, ételkészítés, tálalás, mosogatás, ételtárolás) eljátszása. Házon kívüli, szabadtéri szabadidős programok összeállítása, rajzos napirend készítése. A házimunkákról, az egészséges és kulturált étkezéssel kapcsolatos feladatok megoldása. Asszociációs vizuális feladatok. Rajzos játékok. Öltözet átalakítása kiegészítővel, stílusgyakorlatok, fodrászos és stylist játékok. Képi kifejezés, illusztráció. Bábkészítés.</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Magyarázat. Bemutatás. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, szövegalkotás, beszédkultúra, kommunikáció.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> család, egészséges életmód, növényismeret, évszakok, napszakok, időjárási tényezők, lakhelyek, higiéné.</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, videofilm, háztartási tárgyak. Papír és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai eszközök, zsírkréta, pasztell, filctoll, akvarell, tempera, gyurma, agyag.</p>	

<p><i>Tisztaság és rend</i> Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munka- és a taneszközök épen és rendben tartása. Személyes higiéné, tisztálkodás szabályainak ismerete. Környezetünk tisztán tartása. Takarékosság energiával, vízzel. <i>Táplálkozás</i> Az egészséges, korszerű táplálkozás alapelemei. Étrend összeállítása képek válogatásával. Zöldség- és gyümölcsből, szendvics készítése.</p> <p><i>Testápolás</i> Higiéné. Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) eszközei és anyagai. <i>Célszerű öltözködés</i> A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés. Ruhadarabok válogatása, csoportosítása, hajtogatása. Szekvenciarendezés.</p>	<p>Szerepjáték, bábjáték. Saját munkák több szempontú elemzése, értékelése, besorolása a társak munkái között. Saját és mások munkájának összehasonlítása.</p>		<p><i>Matematika:</i> tájékozódás térben és időben, időtartam, nap, napszakok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Én és a közvetlenebb és tágabb környezetem, közösségeim, társaim. Családtagok, családi, baráti kötődések, kapcsolatok, a környezetnek való megfelelés szándéka, beilleszkedés.</p>	
--	--	--	---	--

<p><i>Növényápolás, állatgondozás</i> Otthoni és iskolai szobanövényeink ápolása és védelme. A növények életfeltételeinek biztosítása.</p>				
<p>Fogalmak</p>	<p>Család, családtag, életmód, lakhely, családi ház, lakás, otthon, közösség, háztartás, háztartásvezetés, házimunka, baleset, háztartási baleset, munkamegosztás, ünnep, egészséges életmód, táplálkozás, higiéné, testápolás, öltözködés, időbeosztás, szabadidő, környezet, környezetvédelem, takarékoság, hulladék,</p>			

<p>Tematikai egység /fejlesztési cél</p>	<p>Tárgyi kultúra, technológiák, termelés</p>	<p>Órakeret 16 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: az óvodáskorban használt, megmunkált anyagok és készített tárgyak ismerete; az anyagok tulajdonságainak megállapítása érzékszervi vizsgálattal; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során.</p>	
<p>A tematikai egység céljai</p>	<p>Információk célzott keresése tapasztalati úton (megfigyeléssel), valamint a tanár által bemutatott nyomtatott (rövid szöveg, egyszerű ábra, rajz, kép), illetve elektronikusan megjelenített (kép, hang, videó) forrásokban. A munka során felhasználandó anyagok technológiai tulajdonságainak megtapasztalása, irányított (felhasználás célja szerinti) vizsgálata. A nyert információk alapján a megfelelő technológia kiválasztása segítségével. Alkotás folyamata a probléma felismerésétől a megoldáson keresztül az értékelő elemzésig. Kézügyesség fejlesztése. Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő használata. Szabálykövetés. Rend és tisztaság a munkakörnyezetben. Tanulási szokások (sorrendiség, időbeosztás, hatékonyság) alakítása. Az anyagok, az energia, az idő célszerű és takarékos, egészség- és környezettudatos felhasználása a szabályok, előírások és a kapott utasítások szerint. A használt eszközök megóvása. Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. Balesetvédelmi rendszabályok ismerete. Segítségkérés baleset esetén.</p>	

Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcs. pontok	Taneszközök
<p><i>Az anyagok</i> Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk. Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján). A természetes és az átalakított anyagok csoportosítása megfigyelhető tulajdonságaik alapján. <i>Képlékeny anyagok alakítása</i> Képlékeny anyagokból (gyurma, só-liszt gyurma, agyag, tészta) egyszerű formák alakítása gyúrással, lapítással, gömbölyítéssel, hengerítéssel, mélyítéssel, mintázással. Papír alakítása tépéssel, hajtogatással, nyírással, ragasztással. Fűzőlap-munka. Egyszerű fonalmunkák (sodrás, fonás, csomózás). A végzett tevékenységekkel kapcsolatos mesterségek régen és napjainkban. <i>Építés</i> Építés (pl. konstrukciós játékok – faépítő, fémépítő, Lego – felhasználásával) utánzással, kép és rajz alapján, illetve önálló elképzeléssel.</p>	<p>Különböző anyagok megismerése, felismerése. Érzékszervi játékok. Gyűjtés. Anyagalakítás, tárgyalkítás, tárgykészítés. Anyagalakítás, tárgykészítés papírból, hajtogatás, nyírás, szakítás. Agyagtárgyak készítése, gyurmázás, formázás, díszítés. Egyszerű fonalmunkák. A készített tárgyak bemutatása, megbeszélése. Ismerkedés az építőelemekkel, az elemek csoportosítása alakjuk, méreteik, anyaguk, színük és más (tárgy-) tulajdonságaik</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Magyarázat. Bemutatás. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Múzeumlátogatás, múzeumpedagógia.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés. <i>Környezetismeret:</i> anyagok, érzékszervek, érzékelés. <i>Matematika:</i> Tárgyak tulajdonságainak kiemelése; összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás, halmazképzés. Tárgyak, alakzatok, összehasonlítása mérhető tulajdonságaik szerint; mérés, becslés. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés (egyszerű, rövid útmutató jellegű szövegek olvasása, értelmezése, rövid szöveg-</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, filmek, tárgyak. Agyag vagy gyurma, különféle papírok, faanyagminták, természeti tárgyak, termékek, fonalak, textilek, tárgyminták. Kézi mintázóeszközök, olló, vonalzó, csiszolóvászón. Építőelemkészletek, építménymodellek, rajzok, rajzeszközök.</p>

	szerint. Építés építőköckével, konstrukciós játékokkal.		ben az események sorrendjének felismerése). <i>Erkölcstan:</i> az alkotó ember és az épített világ tisztelete, értékek óvása.	
Fogalmak	Anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, becslés, mérés, méret, szélesség, hosszúság, magasság, természetes anyag, átalakított anyag, sablon, mintaelem, szálas anyag, fonás, csomózás, nemezelés, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, építmény, építőelem.			

Tematikai egység/fejlesztési célok	3. Közlekedés		Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben; a család közlekedési szokásai; az óvoda (majd iskola) és a lakóhely közötti közlekedés lehetőségei; élmények, tapasztalatok a településen belüli közlekedésről.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A biztonságos és fegyelmezett gyalogos közlekedési ismeretek alapjainak kialakítása. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása. Az utazással kapcsolatos illemszabályok megismerése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
3.1. Gyalogos közlekedés szabályai A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése. A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése. Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben. A közlekedésben való részvétel gyakorlása. Átkelés az úttesten.	A közlekedésről szóló tapasztalatok megbeszélése. Csoportos gyalogos közlekedés gyakorlása. Csoportos helyi, városi közösségi	<i>Környezetismeret:</i> közlekedési eszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, fogalommagyarázat, képi jelzések és szóbeli utasítások, szövegértés (képi, iko-	

<p>A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete.</p> <p>3.2. <i>A közösségi közlekedés viselkedési szabályai</i> A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai. Az időjárás és a napszakok befolyása a gyalogosok és a járművek közlekedésére. Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása.</p> <p>3.3. <i>A közlekedésben rejlő veszélyek</i> A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése</p>	<p>közlekedés gyakorlása. Az utazással kapcsolatos illemszabályok megbeszélése. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték. Társasjáték élő szereplőkkel. A gyermekbalesetek, veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése Közlekedés gyakorlása számítógépes programmal.</p>	<p>nikus kódok és szövegek jelentésének egymásra vonatkoztatása, párosítása).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Gyalogos közlekedés, közlekedési szabály (KRESZ), közút, gyalogátkelőhely, úttest, járda, megállóhely, jelzőlámpa, jelzőtábla, forgalomirányítás, tömegközlekedés, jármű, sorompó, baleset, biztonság, biztonsági öv, gyerekülés, gyerekzár.</p>	

Tematikai egység	4. Közösségi munka, közösségi szerepek		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: a családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és tapasztalatok.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a környezetből, a tapasztalatok megfogalmazása.</p> <p>Kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás a társakhoz, együttműködés a tevékenységek során, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása.</p> <p>Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.</p>		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p><i>4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események</i> Születésnap, névnap. Baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai. Példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése. Meghívó, kellékek, ajándékok készítése. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása. A tapasztalatok megbeszélése.</p> <p><i>4.2. Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek beszerzése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az érzések megfogalmazása.</p> <p><i>4.3. A közösségért végzett munka</i> Teremdekoráció A munka megszervezése</p>		<p>Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték, társasjáték. Ünnepekhez kapcsolódó tárgyak, kellékek elkészítése, szokások eljátszása Csomagolási technikák, díszítőeljárások megismerése, megtanulása. Tervezési feladatok. Teremdekoráció készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása Programszervezés, rendezvényhez illő környezet megteremtése. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek) elkészítése. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családi hagyományok, ünnepek, élmények feldolgozása, játékok.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rendezvény, ünnep, jeles nap, népszokás,		

A fejlesztés várt eredményei az 1. évfolyam végén

- ✓ *Ismeretek szerzése az ember természetátalakító munkájáról.*
- ✓ *A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megismerése.*
- ✓ *A háztartási és közlekedési veszélyek megismerése.*
- ✓ *Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.*
- ✓ *Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.*
- ✓ *Elemi higiéniai, tisztálkodási szabályok alkalmazása.*
- ✓ *A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján.*
- ✓ *Életkori szintnek megfelelő probléma felismerés.*
- ✓ *Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése.*
- ✓ *A takarékoság lehetőségeinek ismerete.*
- ✓ *Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, szálas anyagok, textilek alakítása.*
- ✓ *Építés mintakövetéssel.*
- ✓ *Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.*
- ✓ *A munka közbeni rend, tisztaság fenntartása.*
- ✓ *Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.*
- ✓ *A közlekedési veszélyforrások tudatosulása.*
- ✓ *Az úttesten való átkelés szabályainak megismerése, alkalmazása.*
- ✓ *A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak megismerése.*
- ✓ *Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés megismerése.*

2. évfolyam

Tematikai egység/Fejlesztési cél	1. Család, otthon, háztartás		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A családtagok és rokonok bemutatása; alapvető viselkedési szabályok betartása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tapasztalatszerzés a közvetlen természeti, társadalmi és technikai környezet megismertetése és megismerése során.</p> <p>A környezet- és egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása.</p> <p>A családkép és a családi otthon képének alakítása.</p> <p>A rendszeresség és a rendszeretet iránti igény formálása.</p> <p>Az önismeret fejlesztése.</p>		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p><i>1.1. Élet a családban</i> Hétköznapi és ünnepek eseményeinek megkülönböztetése. Családtagok bemutatása síkbábokkal. Családi szerepek. Ajándékok készítése családtagok számára, különböző alkalmakra.</p>			
<p><i>1.2. Biztonságos otthon</i> Házimunkák számbavétele. Munkamegosztás a családban. Háztartási eszközök, gépek használatának lehetőségei. Otthoni balesetek megelőzése. Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak, tűzgyújtó eszközök, gáz, elektromosság, gyúlékony, maró, illetve mérgező vegyszerek, romlott ételek. Veszélyt jelző piktogramok megismerése.</p>			
<p><i>1.3. Családi időbeosztás</i> Munkaidő, tanulási idő, szabadidő, pihenés ideje. Időbeosztás megbeszélése, napirend készítése. Egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése. Rajzos programajánlat készítése.</p>			

<p><i>1.4. Tisztaság és rend</i> Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munka- és a taneszközök épen és rendben tartása. Alapvető takarítószeres és eszközök használata. Személyes higiéné, tisztálkodás szabályainak ismerete. Környezetünk tisztán tartása. Takarékosság energiával, vízzel. A szelektív hulladékgyűjtés célja, jelentősége és megvalósítása.</p>	<p>A házimunkákról, az egészséges és kulturált étkezéssel szembe fordított feladatok megoldása. Asszociációs vizuális feladatok. Rajzos játékok. Öltözet átalakítása kiegészítővel, stílusgyakorlatok, fodrászos és stylist játékok.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> Én és a közvetlenebb és tágabb környezetem, közösségem, társaim. Családtagok, családi, baráti kötődések, szeretetkapcsolatok, a környezetnek való megfelelés szándéka, beilleszkedés.</p>
<p><i>1.5. Táplálkozás</i> Az egészséges, korszerű táplálkozás alapelemei. Étrend összeállítása képek válogatásával. Zöldség- és gyümölcstál, szendvics készítése.</p>	<p>Képi kifejezés, illusztráció. Bábkészítés. Szerepjáték, bábjáték.</p>	
<p><i>1.6. Testápolás</i> Higiéné. Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) eszközei és anyagai.</p>	<p>Saját munkák több szempontú elemzése, értékelése, besorolása a társak munkái közé. Saját és mások munkájának összehasonlítása.</p>	
<p><i>1.7. Célszerű öltözködés</i> A napszaknak, évszaknak, hétköznapi tevékenységeknek és ünnepi alkalmaknak megfelelő öltözködés. Ruhadarabok válogatása, csoportosítása, hajtogatása. Szekrényrendezés. Öltöztetőbaba modell ruhatárának rajzolása, öltöztetése.</p>		
<p><i>1.8. Növényápolás, állatgondozás</i> Otthoni és iskolai szobanövényeink ápolása és védelme. A növények életfeltételeinek biztosítása. Hobbiállatok gondozása, felelős állattartás.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Család, családtag, életmód, lakhely, családi ház, lakás, otthon, közösség, háztartás, háztartásvezetés, házimunka, veszélyforrás, baleset, háztartási eszköz, háztartási gép, háztartási baleset, munkamegosztás, ünnep, egészséges életmód, táplálkozás, higiéné, testápolás, öltözködés, időbeosztás, napirend, szabadidő, környezet, környezetvédelem, takarékoság, hulladék, szelektív hulladékgyűjtés.</p>	

Tematikai egység /fejlesztési cél	2. Közösségi munka, közösségi szerepek			Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: a családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és tapasztalatok.			
A tematikai egység céljai	<p>Tapasztalatszerzés a környezetből, a tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése.</p> <p>A saját felelősség belátása, vállalása és érvényesítése a közvetlen környezet alakításában.</p> <p>Kölsönös odafigyelés, alkalmazkodás a társakhoz, együttműködés a tevékenységek során, a feladatok megosztása, részfeladatok elvállalása és végrehajtása.</p> <p>Az ünnepléshez kötődő viselkedéskultúra és öltözködéskultúra elemeinek elsajátítása és betartása.</p>			
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p><i>Családi rendezvények, ünnepek, események</i></p> <p>Születésnap, névnap, házassági évforduló megünneplése, az ezekkel kapcsolatos szokások, hagyományok.</p> <p>Esküvő, temetés, baráti összejövetelek célja, az ezeken való viselkedés szabályai.</p> <p>Példaadás, mintakövetés, programszervezés, a rendezvényhez illő környezet megteremtése.</p> <p>Meghívó, kellékek, ajándékok készítése. Az ajándékozás kultúrájának elsajátítása.</p> <p>A tapasztalatok megbeszélése.</p>	<p>Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték, társasjáték.</p> <p>Ünnepekhez kapcsolódó tárgyak, kellékek elkészítése, szokások eljátszása.</p> <p>Csomagolási technikák, díszítőeljárások megismerése, megtanulása.</p> <p>Tervezési feladatok.</p> <p>Teremdekoráció készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása.</p>	<p>Irányított beszélgetés.</p> <p>Szemléltetés.</p> <p>Magyarázat.</p> <p>Bemutató.</p> <p>Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés.</p> <p>Csoportmunka.</p> <p>Egyéni munka.</p> <p>Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családi hagyományok, ünnepek, élmények feldolgozása, játékok.</p>	<p>Tankönyv.</p> <p>Képek, rajzok, filmek, tárgyak.</p> <p>Papír és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai eszközök, zsírkréta, pasztell, filctoll, akvarell, tempera, gyurma, agyag.</p>

<p><i>Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítása vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p> <p><i>A közösségért végzett munka</i> Teremdekoráció készítése a tanult technikák alkalmazásával. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>	<p>Programszervezés, rendezvényhez illő környezet megteremtése. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek) elkészítése. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>			
<p>Fogalmak</p>	<p>Rendezvény, ünnep, jeles nap, népszokás, munkaszervezés, program, dekoráció.</p>			

Tematikai egység/ fejlesztési cél	3. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés			Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Óvodáskorban, valamint az előző évben használt, megmunkált anyagok és készített tárgyak ismerete; az anyagok tulajdonságainak megállapítása érzékszervi vizsgálattal; anyagalakítás: gyurmázás, formázás, hajtogatás, nyírás; eszközhasználat: író- és rajzeszközök, olló; szabálykövetés, mintakövetés, önállóság a tevékenységek során. Tárgyak elkészítése segítséggel, mintakövetéssel. Eszközök biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása. Természetes anyagok felismerése.			
A tematikai egység céljai	Információk célzott keresése tapasztalati úton (megfigyeléssel), valamint a tanár által bemutatott nyomtatott (rövid szöveg, egyszerű ábra, rajz, kép), illetve elektronikusan megjelenített (kép, hang, videó) forrásokban. A munka során felhasználandó anyagok technológiai tulajdonságainak megtapasztalása, irányított (felhasználás célja szerinti) vizsgálata. A nyert információk alapján a megfelelő technológia kiválasztása segítséggel. Alkotás folyamata a probléma felismerésétől a megoldáson keresztül az értékelő elemzésig. Kézügyesség fejlesztése. Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő használata. Szabálykövetés. Rend és tisztaság a munkakörnyezetben. Tanulási szokások (sorrendiség, időbeosztás, hatékonyság) alakítása. Az anyagok, az energia, az idő célszerű és takarékos, egészség- és környezettudatos felhasználása a szabályok, előírások és a kapott utasítások szerint. A használt eszközök megóvása. Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. Balesetvédelmi rendszabályok ismerete. Segítségkérés baleset esetén.			
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p><i>Az anyagok</i> Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk. Anyagvizsgálatok érzékszerveinkkel (látás, tapintás útján). A természetes és az átalakított anyagok csoportosítása megfigyelhető tulajdonságaik alapján.</p>	<p>Különböző anyagok megismerése, felismerése. Érzékszervi játékok. Gyűjtés. Anyagalakítás, tárgyalakítás, tárgykészítés. Kézműves technikák megismerése. Tárgykészítés természetes anyagokból. Textilműves technikák. Nemezelés. Tárgykészítés fából, fémből. Bábkészítés papír, fa, drót, fonal és textilanyagok felhasználásával.</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Magyarázat. Bemutatás. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Múzeumlátogatás, múzeumpedagógia.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális megjelenítés. <i>Környezetismeret:</i> anyagok, érzékszervek, érzékelés. <i>Matematika:</i> Tárgyak tulajdonságainak kiemelése;</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, filmek, tárgyak.</p>

<p><i>Képlékeny anyagok, faanyagok, fémhuzal , gyapjú alakítása</i> Faanyagok (hurkapálca, fenyőléc) megmunkálása tördeléssel, darabolással, csiszolással. Fémhuzal alakítása hajlítással. Bábok készítése papír, fa, drót, fonal és textilanyagok felhasználásával. Pompon készítése. Gombfelvarrás. Tárgyak készítése természetes anyagokból (termésekből, csuhéból stb.) Maradék anyagokból és hulladékból készíthető tárgyak. Takarékos anyagfelhasználás. A végzett tevékenységekkel kapcsolatos mesterségek régen és napjainkban. <i>Építés</i> Építés papírhengerekből, gyufásdobozokból, agyagtéglából, kartondobozokból, építőelemekből (pl. konstrukciós játékok – faépítő, fémépítő, Lego – felhasználásával) utánzással, kép és rajz alapján, illetve önálló elképzeléssel.</p>	<p>A készített tárgyak bemutatása, megbeszélése.</p> <p>Ismerkedés az építőelemekkel, az elemek csoportosítása alakjuk, méreteik, anyaguk, színük és más (tárgy-) tulajdonságaik szerint. Építés papírhengerekből, gyufásdobozokból, agyagtéglából, kartondobozokból, építőelemekből. A tervezés folyamata. Tervrajz, alaprajz készítése.</p>		<p>összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, osztályokba sorolás, halmazképzés. Tárgyak, alakzatok, összehasonlítása mérhető tulajdonságaik szerint; mérés, becslés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés (egyszerű, rövid útmutató jellegű szövegek olvasása, értelmezése, rövid szövegben az események sorrendjének felismerése).</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az alkotó ember és az épített világ tisztelete, értékek óvása.</p>	<p>Agyag vagy gyurma, különféle papírok, faanyagminták, természeti tárgyak, termékek, fonalak, textilek, tárgyminták. Kézi mintázóeszközök, olló, vonalzó, csiszolóvászón. Építőelemkészletek, építménymodellek, rajzok, rajzeszközök.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Anyag, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság, becslés, mérés, méret, szélesség, hosszúság, magasság, természetes anyag, átalakított anyag, sablon, mintaelem, szálas anyag, fonás, csomózás, nemezelés, anyagtakarékosság, újrahasznosítás, építmény, építőelem.</p>			

Tematikai egység /fejlesztési cél	4. Közlekedés			Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Az iskolaérettségi kritériumok szerint elvárt szinten: közlekedés és óvatosság – fegyelmezett viselkedés a közlekedési környezetben; a család közlekedési szokásai; az óvoda (majd iskola) és a lakóhely közötti közlekedés lehetőségei; élmények, tapasztalatok a településen belüli közlekedésről.			
A tematikai egység céljai	A biztonságos és fegyelmezett gyalogos közlekedési ismeretek alapjainak kialakítása. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek okainak azonosítása, a megelőzés, az elhárítás, a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. Az utazással kapcsolatos illemszabályok megismerése.			
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p><i>Gyalogos közlekedés szabályai</i> A gyalogos közlekedés alapszabályainak megismerése. A közlekedés irányított megfigyelése, szabályainak értelmezése. Szabálykövető magatartás a közlekedési környezetben. A közlekedésben való részvétel gyakorlása. Átkelés az úttesten. A forgalomirányítás jelzései: a közlekedési jelzőlámpa, a rendőri karjelzések és a gyalogos közlekedésnél jelentős jelzőtáblák ismerete. <i>A közösségi közlekedés viselkedési szabályai</i> A biztonságos, udvarias közösségi közlekedés szabályai. Az időjárás és a napszakok befolyása a gyalogosok és a járművek közlekedésére.</p>	<p>A közlekedésről szóló tapasztalatok megbeszélése. Csoportos gyalogos közlekedés gyakorlása. Csoportos helyi, városi közösségi közlekedés gyakorlása. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték. Társasjáték készítése. Jelzőtáblák készítése. Társasjáték élő szereplőkkel. Makkett város, terepasztal készítése. Közlekedés gyakorlása számítógépes programmal.</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Magyarázat. Bemutató. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték. Múzeumlátogatás, múzeumpedagógia.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> közlekedési eszközök. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincsbővítés, fogalom-magyarázat, képi jelzések és szóbeli utasítások, szövegértés (képi, ikonikus kódok és szövegek jelentésének egymásra vonatkoztatása, párosítása).</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, filmek, tárgyak. Számítógép, programok. Agyag vagy gyurma, különféle papírok, faanyag-minták, természeti tárgyak, termékek, fonalak, textilek, tárgyminták. Kézi mintázóeszközök, olló, vonalzó,</p>

<p>Az utazással kapcsolatos magatartásformák megismerése és gyakorlása. <i>A közlekedésben rejlő veszélyek</i> A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése, megelőzési stratégiák kialakítása. Helyes magatartás a baleseti helyszínen.</p>				<p>csiszolóvászaron. Építőelemkészletek, építménymodellek, rajzok, rajzeszközök.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Gyalogos közlekedés, közlekedési szabály (KRESZ), közút, gyalogátkelőhely, úttest, járda, megállóhely, jelzőlámpa, jelzőtábla, forgalomirányítás, tömegközlekedés, jármű, sorompó, baleset, biztonság, biztonsági öv, gyerekülés, gyerekzár.</p>			

A fejlesztés várt eredményei az 2. évfolyam végén

- ✓ *A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.*
- ✓ *Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.*
- ✓ *A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.*
- ✓ *A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.*
- ✓ *Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.*
- ✓ *Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.*
- ✓ *A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.*
- ✓ *Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.*
- ✓ *Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.*
- ✓ *Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.*
- ✓ *Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálás anyagok, textilek magabiztos alakítása.*
- ✓ *Építés mintakövetéssel és önállóan.*
- ✓ *Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.*
- ✓ *A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.*
- ✓ *Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.*
- ✓ *Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.*
- ✓ *A közlekedési veszélyforrások tudatosulása.*
- ✓ *Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása.*
- ✓ *A kulturált és balesetmentes járműhasználat (közösségi közlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.*
- ✓ *Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.*

Célok és feladatok a 3–4. évfolyamon

- A kulcskompetenciák további fejlesztésével a gyermek bővíti az életkori sajátosságainak megfelelő szinten az őt közvetlenül körülvevő világról szerzett tapasztalatait és ismereteit.
- A mindennapok gyakorlatában egyre inkább nélkülözhetetlen életviteli ismeretek mellett a kézügyesség és az alkotó fantázia fejlesztésével a gyermekek az örömteli tanulásra és munkavégzésére kapnak ösztönzést.
- Egyre alaposabban és egyre többet ismernek meg az erkölcsi értékekből, a megőrzendő szokásokból, a nemzeti hagyományokból, a magyar kultúrából.
- A tevékenységek közbeni magatartási szabályok betartása különösen fontos, ez megalapozza az emberek közötti kapcsolatokat, illetve a társadalmi érintkezés bonyolult illemszabályainak elsajátítását.
- Az önállóságra törekvés ösztönzése új tanulási-tanítási módszerek alkalmazását igényli, amelyekhez az egyéni munkálkodás mellett csoportmunka is szükséges.
- Javarészt még bemutatás utáni mintakövetéssel készülnek a munkadarabok, de egyre önállóan, a saját műveleti sorrendet is követve.
- A kivitelezés során a kézügyesség, a mozgáskoordináció, a testtartás, az erőkifejtés továbbfejlesztése közben az anyag, a forma, a szerkezet, a funkció és az esztétikum összefüggései is érvényesülnek.
- Kiemelten fontos cél a helyes munkafogások és a célszerű, balesetmentes szerszámhasználat betartása.
- A folytatódó népi tárgyalgó tevékenységek a már megismert anyagok felhasználását, a művészi kifejezés sokféleségét tükrözik.
- A szókincs bővítése és a szaknyelvi elemek használata továbbra is játékos keretek közt történik.
- Mindeközben a műszaki rajzi ismeretek megalapozása is elkezdődik.
- Az önkiszolgálás és a segítő tevékenységek az életkornak megfelelően, a családi és közösségi munkamegosztás keretei közötti tudatos feladatvállalással fejlődnek tovább.
- Egyre határozottabb fejlesztési cél az egészség- és környezettudatos életvitel megalapozása.
- A közlekedési kultúra a gyalogos közlekedés alapvető szabályainak készségszintű alkalmazása után a kerékpáros és a közösségi közlekedésben való önálló részvétellel, a biztonságos közlekedés magatartási követelményeinek elsajátításával gazdagodik.
- A közösségi munka, a közösségi szerepek további gyakorlása az egyéni együttműködési készség és a csoport-koherencia fejlődését szolgálja

3. évfolyam

Tematikai egység /fejlesztési cél	1. Család, otthon, háztartás				Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról és tevékenységeinek szerepéről. Egészséges családi munkamegosztás és elemi munkaszokások ismerete. Cselekvő hozzáállás, személyes felelősségvállalás példáinak ismerete. Odafigyelés a környezetre, együttműködés a családi és az iskolai közösségekben. Természeti, társadalmi és technikai környezetünk és a megtapasztalt természetátalakító munkák alapvető ismerete. Információszerzés a problémák megoldására irányuló tevékenységekkel kapcsolatban, és a kapott információk felhasználása.				
A tematikai egység céljai	Értékek közvetítése által a pozitív akarati tulajdonságok fejlesztése. Az elvárt jó magatartási elemek (engedelmesség, alkalmazkodás, udvariasság) gyakoroltatása és a tulajdonságok tárházának bővítése (önállóság, határozottság, segítőkészség, közösségi érzés, másokon való segítség, tolerancia) a tevékenységek végzése közben. Elvárások, normák megfogalmazása, közösségi egyeztetése, betartásuk elvárása, az együttműködés és egymás munkájának jó szándékkal történő értékelése, érzések és ellenérzések építő jellegű kifejezése, a vélemények nyílt közlése, egyszerű indoklása.				
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p><i>Önkiszolgálás, vendéglátás</i> Az életkornak, fejlettségnek megfelelő, különböző élethelyzetekben történő önkiszolgáló tevékenység gyakorlása Vendéglátás. Néhány egyszerű vendégváro étel, csemege elkészítése. Asztalterítés és tálalás szabályai. Szalvétahajtogatás.</p> <p><i>Családi ünnepek</i> Ünneplés a családban. Családi szokások és hagyományok. Az ünnep hangulatát kifejező dekoráció készítése. Ajándékkészítés, csomagolás. Az</p>	<p>Családi szerepek, családi ünnepek, ünnepi szokások eljátszása. A házimunkákról, az egészséges és kulturált étkezésről, az egészséges öltözködésről szóló képes, rajzos feladatok megoldása. Hétköznapi családi szerepek, az étkezés-sel kapcsolatos házimunkák (bevásárlás, ételkészítés, tálalás, mosogatás, ételtárolás) eljátszása. Vendéglátás. Néhány egyszerű vendégváro étel, csemege elkészítése. Tervezési feladatok. Terítés, tálalás, dekoráció készítése. Papírhajtogatás, origami, kirigami. Meghívók, ültetőkártyák, táncrend készítése.</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Elemzés. Magyarázat. Bemutató. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> család, rokonság, hétköznapi és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</p> <p><i>Matematika:</i> prob-</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, filmek, tárgyak, háztartási eszközök, játék-kellékek. Papír és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai eszközök, zsírkréta, pasztell, filctoll, akvarell, tempera, gyurma, agyag.</p>	

<p>ajándékozás módja, formája.</p> <p><i>Gazdálkodás a háztartásban</i> Takarékosság alapanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel.</p> <p><i>Egészségünk</i> Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek).</p> <p>Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai.</p> <p><i>Önismeret</i> Önismeret, felelősségvállalás, tudatosság a munkák végzésekor. Önellenőrzés, hibák javítása.</p> <p><i>A háztartásban használt vegyszerek</i> A háztartásban használt vegyszerek (pl. tisztítószer, kozmetikumok, festékek, ragasztók) használati utasításainak tanulmányozása.</p>	<p>A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p> <p>Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték, társasjáték.</p>		<p>lénamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> egészség és környezeti hatások, önismeret, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.</p>	
<p>Fogalmak</p>	<p>Életvitel, élettér, élővilág, tárgyi (épített) környezet, gazdálkodás, költségvetés, szolgáltatás, segélyhívószám, mentő, tűzoltóság, rendőrség, mosószer, tisztítószer, használati utasítás, egészség, betegség, járvány, betegápolás.</p>			

Tematikai egység /fejlesztési cél	2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés				Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A feladatmegoldáshoz szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Tárgyak elkészítése segítségével, mintakövetéssel. Eszközök biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása. Természetes anyagok felismerése.				
A tematikai egység céljai	Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. Mintakövetéssel a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése, a szükséges idő, anyag, munkamennyiség becslése. A tevékenységhez használt szöveges, rajzos és képi minta követéséből származó egyszerű utasítások, tervek végrehajtása. Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A tevékenységhez kapcsolódó baleseti veszélyek és más biztonsági kockázatok felismerése és megelőzése, a segítségnyújtás lehetőségeinek ismerete. Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő, biztonságos használata. Kézügyesség, mozgáskoordináció, jó testtartás, megfelelő erőkifejtés képességének fejlesztése. Munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása, törekvés a takarékosagra.				
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p><i>Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival</i></p> <p>Anyagvizsgálat szemrevételezéssel, tapintással, szaglással. Az anyagok felhasználási lehetőségeiket befolyásoló tulajdonságai.</p> <p><i>Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i></p> <p>Kézi varrás és hímzés eszközei (varrótű, hímzőtű, varrocérna, hímzőcérna, szabóoló, gyűszű), alapöltései (előöltés, tűző öltés, pelenkaöltés), díszítőöltések (pl. száröltés, láncöltés, laposöltés, keresztöltés, gobelin-öltés), hímzések gyakorlása. Sza-</p>	<p>Egyszerű használati tárgyak, dísz tárgyak, játékok, ajándékok készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal, fémdrót, illetve maradék- vagy hulladékanyagok, -tárgyak felhasználásával.</p> <p>Varrás, hímzés, fonás, szövés.</p> <p>Tervezés folyamata.</p> <p>Körvonalrajz, alaprajz készítése.</p>	<p>Irányított beszélgetés.</p> <p>Szemléltetés.</p> <p>Elemzés.</p> <p>Magyarázat.</p> <p>Bemutató.</p> <p>Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés.</p> <p>Csoportmunka.</p> <p>Egyéni munka.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> anyagi tulajdonságok.</p> <p><i>Matematika:</i> mérés, becslés, szerkesztés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> rajzeszközök használata, épületek jellemzői.</p>	<p>Tankönyv.</p> <p>Képek, rajzok, filmek, tárgyak, háztartási eszközök, kézműves szerszámok, kellékek.</p> <p>Papír, fonal, textil és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai esz-</p>	

<p>bás előrajzolással, minta vagy sablon alkalmazásával. Munkadarab készítése választott népi minta szerinti díszítőoltéskel. Körmönfonás, szalagszövés. Textilek készítése fonalból szövással. Szövött anyagok, filcanyagok felhasználása. Ujjbábok készítése.</p> <p>Egyszerű használati tárgyak, dísz tárgyak, játékok, ajándékok készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal, fémdrót, illetve maradék- vagy hulladékanyagok, -tárgyak felhasználásával minta vagy rajz alapján.</p> <p>Mérés, előrajzolás, méretre alakítás gyakorlása.</p>	<p>A készített tárgyak bemutatása, megbeszélése.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> Szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése. Tárgyaink világa. A világ öröksége.</p>	<p>közök, zsírkréta, pasztell, filctoll, akvarell, tempera, gyurma, agyag.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Anyag, alapanyag, termék, szerszám, fizikai tulajdonság, technológiai tulajdonság, anyagvizsgálat, termelés, makett, modell, minta, körvonalrajz, alaprajz, méret, mérés, veszélyforrás, baleset, segítségnyújtás.</p>			

Tematikai egység/ fejlesztési cél	3. Közösségi munka, közösségi szerepek				Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok. Néhány szokás, hagyomány ismerete. A megbeszélte öltözködési és viselkedési szabályok betartása.				
A tematikai egység céljai	Kulturált ünneplés. Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése. A szabadidő hasznos eltöltésének tudatosítása. Az ünnepre való felkészülés, ünneplés, ünneplés utáni teendők végzésének természetes és megőrzendő szokásként való kezelése. Ismerkedés a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival, folyamatos kommunikáció, egyeztetés. Alkalmassá tétel a feladatok megosztására, részfeladatok egyre önállóbb végrehajtására. A kockázati tényezők felismerése, mérlegelése. Munkavégzés egyénileg és csapatban. A tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) értékelése, elemzése, s ezek megszívlelése.				
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p><i>Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók.</p> <p>A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek</p>	<p>Játék, szituációs játék, szerepjáték, báb-játék, társasjáték. Ünnepekhez kapcsolódó tárgyak, kellékek elkészítése, szokások eljátszása. Csomagolási technikák, díszítőeljárások megismerése, megtanulása. Tervezési feladatok. Teremdekoráció készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. Programterv, programszervezés, rendezvényhez illő környezet megteremtése. Részletes program és költségvetés elkészítése.</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Elemzés. Magyarázat. Bemutató. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Játék, szituációs játék, szerepjáték, báb-játék.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szo-</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, fotók, filmek, tárgyak. Papír és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai eszközök, zsírkréta, pasztell, filctoll, akvarell, tempera, gyurma, agyag.</p>	

<p>stb.) előállítás vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p> <p><i>A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdekoráció, faliújság készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>	<p>A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek) elkészítése. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		<p>kások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>	
<p>Fogalmak</p>	<p>Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.</p>			

Tematikai egység/ fejlesztési cél	4. Közlekedés				Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az úttesten való átkelés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása. Helyes viselkedés csoportos közlekedési helyzetben. A gyalogosok közlekedését szabályozó elemi közlekedési jelzések, táblák, lámpák, útburkolati jelek ismerete. Viselkedési normák, illemszabályok ismerete a helyi közösségi közlekedésben.				
A tematikai egység céljai	A biztonságos, fegyelmezett, tudatos gyalogos közösségi közlekedési magatartás és szokások megszilárdítása. A közösségi közlekedési környezet és a gyalogos közlekedési szabályok ismerete. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése, a megelőzés, az elhárítás és a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. A kerékpár felépítésének és működésének megismerése. Kerékpározás forgalomtól elzárt területen és kerékpárúton. A városi, országúti, vasúti, vízi és légi közlekedés szerepének átlátása, eszközeinek megismerése.				
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p><i>Gyalogos közlekedési ismeretek</i> A gyalogos közlekedés szabályai, lakott területen és lakott területen kívüli közlekedés. A gyalogos közlekedés elsőbbségi helyzetei. Közlekedési terepasztal készítése természetes anyagok, hulladéktárgyak és egyéb építőelemek (pl. konstrukciós játékok – faépítő, Lego) felhasználásával, közlekedési szituációk megjelenítéséhez.</p> <p><i>Kerékpározási alapismeretek</i> A kerékpár részei, működése, közlekedésbiztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök.</p>	<p>A közlekedésről szóló tapasztalatok megbeszélése. Csoportos gyalogos közlekedés gyakorlása. Csoportos helyi, városi közösségi közlekedés gyakorlása. A gyalogos, a kerékpáros, a közúti, a vasúti, a vízi és a légi közlekedésről szóló tapasztalatok megbeszélése. A kerékpáros és a közúti gyalogos közlekedés szabályainak, valamint a közösségi közlekedés legfontosabb szabályainak szöveges megtanulása, gyakorlása. Gyalogos közlekedési gyakorlat, városi és távolsági közösségi közle-</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Elemzés. Magyarázat. Bemutató. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok. <i>Környezetismeret:</i> lakóhelyismeret, térképismeret. <i>Erkölcstan:</i> közlekedési morál, udvariasság, kom-</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, filmek, tárgyak, táblák, piktogramok, KRESZ-könyv. Számítógép, programok. Agyag vagy gyurma, különféle papí-</p>	

<p>Közlekedés lakó-pihenőövezetben, kerékpárúton. A kerékpárút közlekedési jelzései. Jelzőtáblatípusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Az úttest részei. Útburkolati jelek. Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken.</p>	<p>kedési gyakorlat, segítségnyújtás más közlekedőknek. Az egyéni és a közösségi közlekedés megfigyelése, a tapasztaltak összevetése a jelzésekkel és a szabályokkal, járművek jelzéseinek és mozgásának megfigyelése, veszélyhelyzetek felismerése, elhárítása. Táblák, piktogramok készítése. Játék, szituációs játék, szerepjáték, társasjáték, bábjáték, számítógépes játék. Társasjáték készítése. Jelzőtáblák készítése. Társasjáték élő szereplőkkel. Makett város, terepasztal készítése. Közlekedés gyakorlása számítógépes programmal, szimulációval.</p>		<p>munikáció.</p>	<p>rok, faanyag-minták, természeti tárgyak, termékek, fonalak, textilek, tárgyminták. Kézi mintázóeszközök, olló, vonalzó, csiszolóváson. Építőelemkészletek, építménymodellek, rajzok, rajzeszközök.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Úttest, kerékpárút, gyalogos forgalom, fényjelző készülék, alul- és felüljáró, útburkolati jel, közösségi közlekedés, helyi és helyközi közlekedés, kerékpározás, KRESZ.</p>			

A fejlesztés várt eredményei az 3. évfolyam végén

- ✓ *Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása.*
- ✓ *Használati utasítások értő olvasása, betartása.*
- ✓ *Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).*
- ✓ *A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján.*
- ✓ *Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.*
- ✓ *Munkaeszközök célszerű és balesetmentes használata.*
- ✓ *A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos alkalmazása.*
- ✓ *A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.*
- ✓ *Aktív részvétel, együttműködés a tevékenységek során.*
- ✓ *Elemi higiéniai és munkaszokások gyakorlati alkalmazásának megismerése.*

4. évfolyam

Tematikai egység /fejlesztési cél	1. Család, otthon, háztartás				Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Közvetlen tapasztalatok megfogalmazása a családról és tevékenységeinek szerepéről. Egészséges családi munkamegosztás és elemi munkaszokások ismerete. Cselekvő hozzáállás, személyes felelősségvállalás példáinak ismerete. Odafigyelés a környezetre, együttműködés a családi és az iskolai közösségekben. Természeti, társadalmi és technikai környezetünk és a megtapasztalt természetátalakító munkák alapvető ismerete. Információszerzés a problémák megoldására irányuló tevékenységekkel kapcsolatban, és a kapott információk felhasználása.				
A tematikai egység céljai	Értékek közvetítése által a pozitív akarati tulajdonságok fejlesztése. Az elvárt jó magatartási elemek (engedelmesség, alkalmazkodás, udvariasság) gyakoroltatása és a tulajdonságok tárházának bővítése (önállóság, határozottság, segítőkészség, közösségi érzés, másokon való segítség, tolerancia) a tevékenységek végzése közben. Elvárások, normák megfogalmazása, közösségi egyeztetése, betartásuk elvárása, az együttműködés és egymás munkájának jó szándékkal történő értékelése, érzések és ellenérzések építő jellegű kifejezése, a vélemények nyílt közlése, egyszerű indoklása.				
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p><i>Önkiszolgálás, vendéglátás</i> Az életkornak, fejlettségnek megfelelő, különböző élethelyzetekben történő önkiszolgáló tevékenység gyakorlása. Egyszerű hideg étel (pl. szendvics, hidegtál) elkészítése. Teafőzés. Vendéglátás. Néhány egyszerű vendégváró étel, csemege elkészítése. Asztalterítés és tálalás szabályai. Szalvétahajtogatás.</p> <p><i>Családi ünnepek</i> Ünneplés a családban. Családi szokások és hagyományok. Az ünnep hangulatát kifejező dekoráció készítése. Ajándékkészítés, csomagolás. Az ajándékozás módja, formája.</p>	<p>Családi szerepek, családi ünnepek, ünnepi szokások eljátszása. A házimunkákról, az egészséges és kulturált étkezésről, az egészséges öltözködésről szóló képes, rajzos feladatok megoldása.</p> <p>Hétköznapi családi szerepek, az étkezés-sel kapcsolatos házimunkák (bevásárlás, ételkészítés, tálalás, mosogatás, ételtárolás) eljátszása. Egyszerű hideg étel (pl. szendvics, hidegtál) elkészítése. Teafőzés. Vendéglátás. Néhány egyszerű vendégváró étel, csemege elkészítése.</p> <p>Tervezési feladatok. Terítés, tálalás, dekoráció készítése. Papírhajtogatás, origami, kirigami. Meghívók, ültetőkártyák, táncrend készítése.</p>	<p>Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Elemzés. Magyarázat. Bemutató. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> család, rokonság, hétköznapi és ünnepi alkalmak, emberi test, egészséges életmód.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</p> <p><i>Matematika:</i> prob-</p>	<p>Tankönyv. Képek, rajzok, filmek, tárgyak, háztartási eszközök, játék-kellékek. Papír és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai eszközök, zsírkréta, pasztell, filctoll, akvarell, tempera, gyurma, agyag.</p>	

<p><i>Gazdálkodás a háztartásban</i> Takarékosság alpanyaggal, energiával, idővel, pénzzel, fogyasztási cikkekkel. Bevételek, kiadások. Zsebpénz kezelése, beosztása.</p> <p><i>Egészségünk</i> Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek). Egészségkárosító és környezet-szennyező hatások a háztartásban. Megelőzés, kármentesítés. Elemi elsősegély nyújtási ismeretek. Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai.</p> <p><i>Önismeret</i> Önismeret, felelősségvállalás, tudatosság a munkák végzésekor. Önellenőrzés, hibák javítása.</p> <p><i>A háztartásban használt vegyszerek</i> A háztartásban használt vegyszerek (pl. tisztítószer, kozmetikumok, festékek, ragasztók) használati utasításainak tanulmányozása. Környezetbarát termékek előnyben részesítése. Házi praktikák gyűjtése, ismertetése.</p>	<p>A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése. Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték, társasjáték.</p>		<p>lénamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> egészség és környezeti hatások, önismert, felelősség, példakép, kapcsolatépítés, kapcsolattartás.</p>	
<p>Fogalmak</p>	<p>Életvitel, élettér, élővilág, tárgyi (épített) környezet, gazdálkodás, költségvetés, bevétel, kiadás, megtakarítás, zsebpénz, szolgáltatás, segélyhívószám, mentő, tűzoltóság, rendőrség, mosószer, tisztítószer, használati utasítás, egészség, betegség, járvány, betegápolás.</p>			

Tematikai egység/ fejlesztési cél	2. Közösségi munka, közösségi szerepek			Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A családi, baráti, iskolai és egyéb közösségi rendezvényeken szerzett élmények és gyakorlati tapasztalatok. Néhány szokás, hagyomány ismerete. A megbeszélte öltözködési és viselkedési szabályok betartása.			
A tematikai egység céljai	Kulturált ünneplés. Közös értékek, szokások, hagyományok őrzése. A szabadidő hasznos eltöltésének tudatosítása. Az ünnepre való felkészülés, ünneplés, ünneplés utáni teendők végzésének természetes és megőrzendő szokásként való kezelése. Ismerkedés a tervezés, szervezés, irányítás, vezetés feladataival, folyamatos kommunikáció, egyeztetés. Alkalmassá tétel a feladatok megosztására, részfeladatok egyre önállóbb végrehajtására. A kockázati tényezők felismerése, mérlegelése. Munkavégzés egyénileg és csapatban. A tapasztalatok (eredményesség és etikus magatartás) értékelése, elemzése, s ezek megszívélése.			
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<i>Iskolai és osztályrendezvények</i> Iskolai és osztályrendezvények (pl. Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, osztálykirándulás, sportnap, játszódélután, nemzeti ünnepek) előkészítése. A helyszín berendezésével, az ünneplés lebonyolításával kapcsolatos tudnivalók.	Játék, szituációs játék, szerepjáték, báb-játék, társasjáték. Ünnepekhez kapcsolódó tárgyak, kellékek elkészítése, szokások eljátszása. Csomagolási technikák, díszítőeljárások megismerése, megtanulása. Tervezési feladatok. Teremdekoráció készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. Programterv, programszervezés, rendez-	Irányított beszélgetés. Szemléltetés. Elemzés. Magyarázat. Bemutató. Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés. Csoportmunka. Egyéni munka. Játék, szituációs játék, szerepjáték, báb-játék.	<i>Környezetismeret:</i> szokások, hagyományok, jeles napok, családi és közösségi ünnepek. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegalkotás, egyszerű tipográfiai eszközök használata.	Tankönyv. Képek, rajzok, fotók, filmek, tárgyak. Papír és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai eszközök, zsírkréta, pasztell, filctoll, akva-

<p>A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek stb.) előállítás vagy beszerzése. A biztonságos környezet megteremtése. A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása.</p> <p><i>A közösségért végzett munka</i> A közösségi tér alakítása: teremdecoráció, faliújság készítése. Az iskola esztétikus, harmonikus külső és belső környezetének alakítása. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>	<p>vényhez illő környezet megteremtése. Részletes program és költségvetés elkészítése. A szükséges kellékek (meghívó, programfüzet díszletek, jelmezek) elkészítése. A munka megszervezése, lebonyolítása, értékelése.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> hagyományok, szokások, ünnepek, élmények feldolgozása.</p>	<p>rell, tempera, gyurma, agyag.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Közösségi munka, közösségi szerep, rendezvény, ünnep, munkaszervezés, programszervezés.</p>			

Tematikai egység /fejlesztési cél	3. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés			Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A feladatmegoldáshoz szükséges információk szerzése és célszerű felhasználása. Tárgyak elkészítése segítséggel, mintakövetéssel. Eszközök biztonságos alkalmazása, tapasztalatok megfogalmazása. Természetes anyagok felismerése.			
A tematikai egység céljai	Tapasztalatszerzés a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról. A tapasztalatok megfogalmazása, rögzítése. Mintakövetéssel a feladat végrehajtási lépéseinek megtervezése, a szükséges idő, anyag, munkamennyiség becslése. A tevékenységhez használt szöveges, rajzos és képi minta követéséből származó egyszerű utasítások, tervek végrehajtása. Figyelem és elővigyázatosság; a tervezett és az aktuálisan végzett tevékenységgel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A tevékenységhez kapcsolódó baleseti veszélyek és más biztonsági kockázatok felismerése és megelőzése, a segítségnyújtás lehetőségeinek ismerete. Az eszközök célnak és rendeltetésnek megfelelő, biztonságos használata. Kézügyesség, mozgáskoordináció, jó testtartás, megfelelő erőkifejtés képességének fejlesztése. Munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása, törekvés a takarékosagra.			
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p><i>Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása</i></p> <p>Épületmakett és járműmodell készítése különféle anyagokból, vagy konstrukciós játékok (pl. faépítő, fémépítő, Lego) felhasználásával minta, kép, illetve rajz alapján.</p> <p>A munkahely célszerű rendjének fenntartása.</p> <p>Baleset-megelőzés. Kéziszerszámok biztonságos alkalmazása, tárolása, veszélyforrások felismerése tárgykészítés közben, segítségnyújtás.</p>	<p>Anyagalakítás, tárgyalakítás, tárgykészítés.</p> <p>Kézműves technikák.</p> <p>Tárgykészítés természetes anyagokból.</p> <p>Tárgykészítés papírból, hajtogatás, nyírás, szakítás.</p> <p>Egyszerű használati tárgyak, dísz tárgyak, játékok, ajándékok készítése természetes anyagok, papír, textil, bőr, fa, fonal, fémdrót, illetve maradék- vagy hulladékanyagok, -tárgyak felhasználásával.</p> <p>Építőelemek csoportosítása alakjuk, méreteik, anyaguk, színük és más tulajdonságaik szerint.</p>	<p>Irányított beszélgetés.</p> <p>Szemléltetés.</p> <p>Elemzés.</p> <p>Magyarázat.</p> <p>Bemutató.</p> <p>Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés.</p> <p>Csoportmunka.</p> <p>Egyéni munka.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> anyagi tulajdonságok.</p> <p><i>Matematika:</i> mérés, becslés, szerkesztés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> rajzeszközök használata, épületek jellemzői.</p>	<p>Tankönyv.</p> <p>Képek, rajzok, filmek, tárgyak, háztartási eszközök, kézműves szerszámok, kellékek.</p> <p>Papír, fonal, textil és egyéb anyagok, ceruza, egyéb grafikai eszközök, zsírkréta, pasztell,</p>

<p><i>Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel</i> Mérés eszközei, használatuk. Méretazonosság megállapítása. Vonalfajták (vastag, vékony, folytonos, szaggatott, pontvonal). Körvonalrajz, alaprajz, vázlatrajz felismerése, készítése.</p> <p><i>A technika vívmányainak mindennapi használata</i> A háztartásban lévő eszközök, berendezések és a megismert egyszerű termelési (készítési) folyamatok, valamint fogyasztási cikkek azonosítása. Neves magyar, illetve külföldi találmányok, feltalálók. Technikatörténeti érdekességek.</p>	<p>Összefüggés meglátása a modell és a valóság között. Építés minta, fénykép, látszati rajz alapján, egyéni elképzelés szerint. Körvonalrajz, alaprajz készítése. Épület makett és járműmodell készítése.</p>		<p><i>Erkölcstan:</i> Szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése. Tárgyaink világa. A világ öröksége.</p>	<p>filctoll, akvarell, tempera, gyurma, agyag.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>Makett, modell, sablon, alaprajz, műszaki rajz, tervrajz, munkanapló, technológia.</p>			

Tematikai egység/ fejlesztési cél	4. Közlekedés				Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az úttesten való átkelés szabályainak fegyelmezett és tudatos alkalmazása. Helyes viselkedés csoportos közlekedési helyzetben. A gyalogosok közlekedését szabályozó elemi közlekedési jelzések, táblák, lámpák, útburkolati jelek ismerete. Viselkedési normák, illemszabályok ismerete a helyi közösségi közlekedésben.				
A tematikai egység céljai	A biztonságos, fegyelmezett, tudatos gyalogos közösségi közlekedési magatartás és szokások megszilárdítása. A közösségi közlekedési környezet és a gyalogos közlekedési szabályok ismerete. Figyelem és elővigyázatosság; a közlekedéssel kapcsolatos veszélyérzet kialakítása, törekvés a biztonságra. A közlekedési balesetek lehetséges okainak felismerése, a megelőzés, az elhárítás és a segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése és gyakorlása. A kerékpár felépítésének és működésének megismerése. Kerékpározás forgalomtól elzárt területen és kerékpárúton. A városi, országúti, vasúti, vízi és légi közlekedés szerepének átlátása, eszközeinek megismerése.				
Ismeretek/ fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p><i>Gyalogos közlekedési ismeretek</i> Közlekedési szituációk megjelenítése, megbeszélése.</p> <p><i>Kerékpározási alapismeretek</i> A kerékpár részei, működése, közlekedésbiztonsági állapota, kötelező felszerelési tárgyai, biztonsági eszközök.</p> <p>Közlekedés lakó-pihenőövezetben, kerékpárúton. A kerékpárút közlekedési jelzései. Jelzőtáblatípusok – elsőbbséget jelző táblák, veszélyt jelző és tilalmi táblák. Az úttest részei. Útburkolati jelek.</p> <p>Kerékpárosok és gyalogosok viszonya a közösen használt területeken.</p>	<p>Csoportos helyi, városi közösségi közlekedés gyakorlása.</p> <p>A gyalogos, a kerékpáros, a közúti, a vasúti, a vízi és a légi közlekedésről szóló tapasztalatok megbeszélése.</p> <p>A kerékpáros és a közúti gyalogos közlekedés szabályainak, valamint a közösségi közlekedés legfontosabb szabályainak szöveges megtanulása, gyakorlása.</p> <p>Gyalogos közlekedési gyakorlat, városi és távolsági közösségi közlekedési gyakorlat, segítségnyújtás más közlekedőknek.</p>	<p>Irányított beszélgetés.</p> <p>Szemléltetés.</p> <p>Elemzés.</p> <p>Magyarázat.</p> <p>Bemutató.</p> <p>Megfigyelés, mintakövetés, önálló tárgykészítés.</p> <p>Csoportmunka.</p> <p>Egyéni munka.</p> <p>Játék, szituációs játék, szerepjáték, bábjáték.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> beszédértés, szaknyelvhasználat, szövegértés, piktogramok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> lakóhelyismeret, térképismeret.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> közlekedési morál, udvariasság, kommunikáció.</p>	<p>Tankönyv.</p> <p>Képek, rajzok, filmek, tárgyak, táblák, piktogramok, KRESZ-könyv.</p> <p>Számítógép, programok.</p>	

<p><i>Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben</i> Viselkedési normák a közlekedési környezetben. Jegyvásárlás, jegykezelés, leszállási szándék jelzése. Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken.</p> <p><i>Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés</i> A szárazföldi, vízi és légi közlekedés eszközei. Közlekedési környezetünk veszélyforrásai: figyelmetlenségből, szabályok be nem tartásából fakadó balesetveszély, levegőszennyezés. Egészségünk és a gyalogos, ill. kerékpáros közlekedés közötti kapcsolat.</p>	<p>Az egyéni és a közösségi közlekedés megfigyelése, a tapasztaltak összevetése a jelzésekkel és a szabályokkal, járművek jelzéseinek és mozgásának megfigyelése, veszélyhelyzetek felismerése, elhárítása. Táblák, piktogramok készítése. Játék, szituációs játék, szerepjáték, társasjáték, bábjáték, számítógépes játék. Társasjáték készítése. Jelzőtáblák készítése. Társasjáték élő szereplőkkel. Makkett város, terepasztal készítése. Közlekedés gyakorlása számítógépes programmal, szimulációval.</p>			<p>Építőelemkészletek, építménymodellek, rajzok, rajzeszközök.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>KRESZ, közösségi közlekedés, helyi és helyközi közlekedés, forgalomtól elzárt terület, irányjelzés, bekanyarodás, károsanyag-kibocsátás, légszennyezés, védőfelszerelés, biztonsági szabály, udvariassági szabály.</p>			

A fejlesztés várt eredményei az 4. évfolyam végén

- ✓ *Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.*
- ✓ *Használati utasítások értő olvasása, betartása.*
- ✓ *Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).*
- ✓ *A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.*
- ✓ *Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.*
- ✓ *Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.*
- ✓ *A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségi szintű alkalmazása.*
- ✓ *A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.*
- ✓ *Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.*
- ✓ *Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.*

